

Americká vojenská intervence ve Venezuele: vážný problém

9. ledna 2026

Premalkumar Khanal

Minulý týden, 3. ledna o půlnoci, zahájila americká armáda letecký útok 150 stroji na Venezuelu, suverénní stát a člena OSN. U amerického soudu byla podána žaloba na základě obvinění z únosu členů rodiny, včetně venezuelského prezidenta Nicoláse Madura a jeho manželky Cecilie Floresové, uprostřed noci.

Imperialistické USA jednaly vojenskou intervencí s nekalým účelem zmocnění se přírodních zdrojů, včetně venezuelské ropy, a s posedlostí vytvořením loutkové vlády v této zemi. Tento druh brutálního vměšování Ameriky vedl k rozsáhlému porušování a intervencím v suverénních zemích, které jsou v rozporu s Chartou OSN, principy paňčášilu (etických principů buddhismu pro laiky) a mezinárodním právem a lidskými právy.

USA se staly supervelmocí světového imperialismu. Amerika se snaží rozšířit imperialistickou činnost.

NATO vytvořilo vojenskou alianci. Světový imperialismus se vyznačuje tendencí mocných národů udržovat si ekonomickou, politickou, vojenskou a kulturní dominanci nad slabšími nebo rozvojovými zeměmi. Slouží k nastolení ekonomické dominance, převzetím kontroly nad přírodními zdroji, surovinami a trhy ve slabých zemích. Dále podporuje vykořisťování prostřednictvím nadnárodních společností.

Nepřímé nebo přímé zasahování do vlády, politiky a systému správy slabší země prostřednictvím rostoucí politické intervence. V takových zemích slouží k nastolení loutkových vlád, umisťování vojáků pomocí vojenské síly. Současně udržuje nekoloniální kontrolu prostřednictvím půjček, pomoci a smluv s podmínkami. Tím oslabuje místní kulturu, které vnucuje svůj jazyk, kulturu, vzdělání a způsob života. Kapitalistický neoliberalismus slouží k šíření politické nebo ekonomické ideologie za účelem udržení ideologické dominance.

Světový imperialismus se snaží ovládnout ropu, nerosty, lesy, vodní zdroje atd. a zároveň využívat přírodní zdroje. Podobně i mezinárodní organizace, jako je Světová banka a MMF, kontrolují zemi prostřednictvím úvěrů a finanční pomoci. Slabým zemím slouží dohoda o obchodní nerovnováze nebo dohoda, která povede ke ztrátám, k vyprovokování války nebo k zásahu v zemi ve vlastním zájmu; vojenská intervence vytvoří politickou nestabilitu.

Takto imperialismus zvýšil nerovnost, vykořisťování a konflikty ve světě. Působil na svobodu, sebeurčení a posílení postavení slabých národů.

Spojené státy dosud napadly desítky různých zemí a pomáhaly s vojenskými intervencemi, invazemi a vojenskými operacemi. Mexiko, Kuba, Filipíny a Čína v 19. století podnikly vojenské akce v Japonsku. Ve 20. století byly napadeny Latinská Amerika, Dominikánská republika, Guatemala, Grenadská republika, Panama, Nikaragua, Haiti, Chile, Salvador, Korea, Vietnam, Laos, Kambodža, Filipíny, Afghánistán, Írán, Libanon, Irák, Kuvajt, Libye, Afrika, Somálsko, Libye, Kongo, opět Afghánistán, Irák, Sýrie, Libye, Yam a Pákistán (útok dronů), Somálsko, Niger, Kosovo, Srbsko, Bosna a Ukrajina. USA utrácejí o 1 bilion dolarů více za vojáky, zbraně a další věci. Mobilizovaly 200 tisíc vojáků v 700 vojenských jednotkách, aby zvýšily svůj vojenský vliv v 180 zemích světa.

Každá země by měla být suverénním státem. Charta Organizace spojených národů stanoví základní cíle a zásady ochrany univerzálnosti členskými státy, včetně nezávislosti zemí. Všichni členové jsou si právně rovni bez ohledu na to, jak malí nebo mocní mohou být. Není dovoleno žádné zasahování do svobody, hranic a vnitřních záležitostí žádné země.

V mezinárodních vztazích nesmí být použita válka, agrese ani síla. Spory mezi zeměmi by měly být řešeny jednáním, mediací, soudními opatřeními atd. Všechny rasy a národy v zemi budou mít právo rozhodovat o své vlastní politické, ekonomické a sociální budoucnosti a respektovat lidská práva bez diskriminace rasy, pohlaví, jazyka, náboženství atd. Pro udržení světového míru je od členských států vyžadováno kolektivní úsilí a spolupráce a zároveň podpora spolupráce v ekonomické, sociální, kulturní, vzdělávací a humanitární oblasti.

Odpovědnosti vyplývající z Charty musí být plněny v dobré víře. Jak je uvedeno výše, Charta Organizace spojených národů považuje svobodu zemí, rovnost, mír, lidská práva a vzájemnou spolupráci za základ mezinárodních vztahů.

Útok, který USA nyní provedly na Venezuelu, je přímým zásahem do suverenity, svobody a demokracie. Po únosu prezidenta Madura USA také vytvořily speciální jednotku pro intervenci ve Venezuele.

V této době probíhají po celém světě protesty proti vojenské intervenci USA ve Venezuele. Generální tajemník OSN Guterres vyjádřil hluboké znepokojení nad nedávnými událostmi ve Venezuele, které vedly k dnešní vojenské akci Spojených států. Ať už je situace ve Venezuele jakákoli, tento vývoj vytváří nebezpečný precedent. Generální tajemník zdůraznil důležitost plného respektování mezinárodního práva, včetně Charty OSN. Je hluboce znepokojen tím, že Venezuela nerespektuje pravidla mezinárodního práva. Guterres vyzval všechny strany, aby se zapojily do inkluzivního dialogu v souladu s lidskými právy a mezinárodním právem.

Rada bezpečnosti OSN, 15. člen, svolala mimořádné zasedání o situaci v USA, aby projednala situaci s členy rady, kteří odsoudili Spojené státy, včetně Číny, Kolumbie, Ruska, a také Brazílie, Chile, Kuby, Íránu, Hnutí nezúčastněných a skupiny přátel hájících Chartu OSN.

Venezuela nastolila demokratický systém po skončení vojenské vlády v roce 1958. Venezuelská politika vstoupila do nové fáze, když se v roce 1999 stal prezidentem Hugo Chávez. Zavedl politiku založenou na socialistické ideologii pod názvem Bolívarská revoluce, znárodnil ropný průmysl a zvýšil státní kontrolu. Byly rozšířeny vládní programy pro chudé v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a bydlení. To přivedlo Ameriku (Spojené státy). Chávezovy činy ve Venezuele byly začátkem konfrontace, která následovala, protože šly proti zájmům USA.

Nicolas Maduro se stal prezidentem v roce 2013 po smrti Huga Cháveze. Chávez pokračoval ve své hospodářské politice, kterou prosazoval od začátku své vlády. Amerika však tuto politiku netolerovala.

Spor mezi USA a Venezuelou se týká především roku 2013. Po letech 1999-2000, kdy se Hugo Chávez stal prezidentem Venezuely, se vztahy mezi USA a Venezuelou prudce zhoršily po neúspěšném pokusu o převrat v roce 2002, který byl nepřímou podporován Spojenými státy. A právě zde začaly rozpory.

Ideologický střet zřejmě začal poté, co Hugo Chávez a později Nicolás Maduro přijali socialistickou politiku, znárodnili ropné společnosti, které měly ve Venezuele americkou dominanci, než se střetli s kapitalistickou politikou Ameriky.

Chávez otevřeně přijal protiamerickou rétoriku a politiku. Zájmy amerických společností byly dotčeny, když vláda znárodnila ropný průmysl. USA obvinily Venezuelu z podkopávání demokracie, manipulace s volbami a porušování lidských práv.

Venezuela v reakci obvinila Spojené státy z vměšování se do jejích vnitřních záležitostí a po roce 2015 USA uvalily na Venezuelu ekonomické a politické sankce. To venezuelskou ekonomiku ještě více oslabilo a vztahy mezi nimi se ještě více vyostřily. V prezidentských volbách v roce 2019 byl zvolen Nicholas Maduro, ale Amerika uznala za prezidenta opozičního vůdce Huana Gwydolaie.

Tímto způsobem vznikl spor mezi USA a Venezuelou kvůli politické ideologii, ropě, moci a vlivu a obviněním z domácího vměšování, který se po roce 2000 velmi prohloubil. Americké ekonomické sankce vedly k hospodářské krizi v nádherné zemi Venezuele.

Socialistická Čína je s Venezuelou dlouhodobě spojena v oblasti ropy a finančního partnerství. Čína uzavřela obrovské půjčky a ropné obchody, které pomohly vládě zajistit zdroj příjmů a příjmů. Podobně Rusko podporuje Venezuelu ekonomicky i politicky, zejména v ropném sektoru a bilaterální podporu prostřednictvím půjček/finanční pomoci. Země jako Turecko a Kuba také udržují určité formy strategického poradenství, hospodářských vztahů a spolupráce.

Čína, Rusko, Turecko, Kuba a Venezuela tak po ekonomické blokádě a krizi, kterou zahájily USA poté, co pokračovaly v socialistické hospodářské politice, kterou ve Venezuele zahájil Hugo Chávez.

Americká bezpečnostní strategie – 2025 rovněž přijala politiku „Amerika na prvním místě“, bezpečnostní strategii, která světu dala více konkurence než spolupráce, a také spolupráci s Čínou a Ruskem jako protichůdnými silami. Spojené státy čelí výzvám ze strany Číny a Ruska, a proto přijaly bezpečnostní strategii k posílení svých vojsk a boji proti socialistickému vlivu.

Nejcitlivější otázkou pro Venezuelu je v této době suverenita, základní princip mezinárodního práva, že každá země má právo určovat si svůj politický řád, vládu a politiku. Americké ekonomické sankce vůči Venezuele, uznávání opozice a ekonomický tlak zasahují do jejích suverénních práv. Suverenita však není jen právo, je to také odpovědnost. Stát musí svým občanům zajistit základní práva, životní úroveň a politickou účast.

Dlouhodobé řešení sporu mezi USA a Venezuelou se nezdá možné dosáhnout vojenským ani jednostranným tlakem, musí být mnohostranné a diplomatické. Vyžaduje politický dialog a všeobsažný proces. Udržitelnost není možná bez spravedlivého dialogu mezi vládou a opozicí. Stejně tak by měl být hospodářský život normalizován zrušením ekonomických sankcí vůči Spojeným státům. Nadměrná omezení postihla více obyčejné občany než vlády. To vyžaduje regionální podporu, zejména řešení imigrační a humanitární krize.

Organizace spojených národů musí v tomto sporu hrát ústřední roli, přičemž OSN musí hrát roli neutrálního arbitra. Rada OSN pro lidská práva se musí povznést nad politickou lhostejnost a spravedlivě sledovat stav lidských práv. A další orgány OSN musí provádět programy, které pomáhají Venezuele s její hospodářskou obnovou a humanitární pomocí.

Podobně by Rada bezpečnosti měla vytvořit prostředí, které zabrání vojenským intervencím a upřednostní dialog. To zachová mezinárodní mír a bezpečnost.

Spor mezi USA a Venezuelou není jen mocenským bojem mezi dvěma zeměmi, ale také otázkou suverenity, demokracie, lidských práv a mezinárodního řádu. Současný vývoj ukázal, že existuje potenciál pro pragmatický dialog spíše než pro konfrontaci, ale trvalá řešení jsou stále daleko.

Řešení problémů pro suverénní Venezuelu je možné kombinací mezinárodní spolupráce a solidarity, domácích politických reforem a mezinárodní spolupráce. V tomto procesu se podílejí Organizace spojených národů a další.

Nepál je také pod geopolitickým tlakem kvůli tomu, že je zemí obklopenou sousedy. Podpora aktivit v Nepálu prostřednictvím projektu MCC (Společnost pro problémy milénia), zveřejnění zprávy, že Nepál je členem SPP (Programu státního partnerství) a Indo-Pacific Strategy (Indo-pacifické strategie), nedávné hnutí studentské mládeže, v němž lidé nosili trička s názvy American Youth Volunteer Group (Skupina dobrovolníků americké mládeže), Barbara Foundation a Tibetan group, blahopřání Dallajlámy k tomu, že premiérka Susila Karkí je vůdkyní tibetského exilu atd. Nepál je i nadále oddán politice jedné Číny. Nedovoluje, aby v Nepálu probíhaly protičínské aktivity.

Premalkumar Khanal je předákem Nepálské komunistické strany (NCP) a členem Rady předsedů Světové odborové federace (WFTU).